

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-03

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Stefan Lindskog samt justitierådet Magnus Medin

Beredskapslager i livsmedelskedjan

Enligt en lagrådsremiss den 19 februari 2026 har regeringen (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om beredskapslager av varor i livsmedelskedjan,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Frida Nordholm.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om beredskapslager av varor i livsmedelskedjan

5 och 6 §§

I 5 § anges att regeringen beslutar om vilka varor som ska lagras. I 6 § anges att de varor som lagras ska ägas av staten.

Det finns dock ingen bestämmelse om vem som ska anskaffa varorna. En sådan bestämmelse behövs för att regleringen ska kunna förstås fullt ut.

Lagrådet föreslår att 6 § kompletteras med en sådan bestämmelse. Paragrafen kan utformas enligt följande.

6 § De varor som ska lagras enligt denna lag ska anskaffas av den ansvariga myndigheten och ägas av staten.

11 §

I paragrafen regleras statens skydd mot en enskild lagerhållares borgenärer när den ansvariga myndigheten har köpt varor av någon som också ska lagerhålla varorna.

I första stycket anges att det sakrättsliga skyddet vid köp av varor uppkommer i och med avtalet. I författningskommentaren klargörs att bestämmelsen gäller i fall där köpet avser ett i avtalet bestämt exemplar av en vara. Enligt Lagrådets mening bör det framgå av lagtexten att bestämmelsen gäller i fråga om köp av en bestämd vara. Det bör vidare redan av lagtexten tydligt framgå att det handlar om säljarens lagerhållning (som bestämmelsen är skriven kan man inte säkert dra slutsatsen att säljaren är lagerhållare). Det bör också klargöras att det handlar om besittning, dvs. att varan lagras *hos* säljaren. Beredskapslagring av säljaren kan ske hos en tredje man, och det är en annan situation.

Andra stycket handlar om samma situation som det första stycket med endast den skillnaden att den köpta och lagerhållna varan är obestämd, dvs. att fråga är om en obestämd vara som ska beredskapslagras hos säljaren. Att säljaren är lagerhållare framgår emellertid inte tillräckligt tydligt i det remitterade förslaget, eftersom det inte nämns och det bara talas om köp i obestämd form. En formulering som genom bestämd form kopplar till det första stycket skulle bättre klargöra tillämpningsförutsättningarna.

I tredje stycket regleras situationen att köpet avser en viss mängd varor som ingår i ett bestämt och avgränsat lager av varan. Liksom det andra stycket handlar bestämmelsen således om vad som ska gälla i fråga om det sakrättsliga skyddet när den lagerhållna varan inte är bestämd. Det rör sig emellertid inte, som det remitterade förslaget kan ge intryck av, om ett undantag från det andra stycket utan om att vad som torde vara gällande rätt bekräftas. Andra och tredje styckena bör därför omformuleras så att regleringen av det sakrättsliga skyddet för obestämd vara som lagerhålls hos säljaren blir tydligare och enklare.

Mot den angivna bakgrunden föreslår Lagrådet att paragrafen utformas enligt följande.

11 § Om den ansvariga myndigheten köper en bestämd vara som ska beredskapslagras hos säljaren, gäller köpet mot säljarens borgenärer i och med avtalet.

Om den lagerhållna varan inte är bestämd blir köpet gällande mot säljarens borgenärer när

1. varan har avskilts eller märkts, anteckning om varan har gjorts i en bokföringshandling eller det på något annat sätt framgår att varan är avsedd för statens beredskapslagring, eller

2. köpet avser en viss mängd som ingår i ett bestämt och avgränsat lager av varan och lagret är bestämt i avtalet eller det på något annat sätt framgår i vilket lager mängden ingår.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.